

Б.В. Ляшенко, канд. техн. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

О.Є. Загорулько, канд. техн. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

А.М. Загорулько, канд. техн. наук, ст. викл. (*ХДУХТ, Харків*)

АКТУАЛЬНІСТЬ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ПІД ЧАС ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОГО ФАХІВЦЯ

Навчання в ХДУХТ включає в себе дві, практично однакові за обсягом і взаємовпливу частини – процесу навчання і процесу самонавчання. Тому самостійна робота студентів повинна стати ефективною і цілеспрямованою.

До сучасного фахівця суспільство висуває досить широкий перелік вимог, серед яких важливе значення має наявність у випускників певних здібностей та вміння самостійно здобувати знання з різних джерел, систематизувати отриману інформацію, давати оцінку конкретної фінансової ситуації. Формування такого вміння відбувається протягом усього періоду навчання через участь студентів у практичних заняттях, виконання контрольних завдань і тестів, написання курсових і випускних кваліфікаційних робіт. При цьому самостійна робота студентів відіграє вирішальну роль в ході всього навчального процесу.

Провідна мета організації і здійснення самостійної роботи студентів повинна збігатися з метою навчання студента – підготовка спеціаліста та бакалавра з вищою освітою. При організації самостійної роботи студентів важливою і необхідною умовою стають формування вміння самостійної роботи для здобуття знань, навичок і можливості організації навчальної та наукової діяльності.

Метою самостійної роботи студентів є оволодіння фундаментальними знаннями, професійними вміннями та навичками діяльності за профілем, досвідом творчої, дослідницької діяльності. Самостійна робота студентів сприяє розвитку самостійності, відповідальності і організованості, творчого підходу до вирішення проблем навчального і професійного рівня.

Завданнями самостійної роботи студентів є: систематизація та закріплення отриманих теоретичних знань і практичних умінь студентів; поглиблення і розширення теоретичних знань; формування умінь використовувати нормативну, правову, довідкову документацію і спеціальну літературу; розвиток пізнавальних здібностей та активності студентів: творчої ініціативи, самостійності, відповідальності і організованості; формування самостійності

мислення, здібностей до саморозвитку, самовдосконалення та самореалізації; розвиток дослідницьких умінь; використання матеріалу, зібраного і отриманого в ході самостійних занять на семінарах, на практичних і лабораторних заняттях, при написанні курсових і дипломної робіт, для ефективної підготовки до підсумкових заліків та іспитів.

Самостійна робота студентів повинна надавати важливий вплив на формування особистості майбутнього фахівця, вона планується студентом самостійно. Кожен студент самостійно визначає режим своєї роботи і міру праці, що витрачається на оволодіння навчальним змістом з кожної дисципліни. Він виконує позааудиторну роботу за особистим індивідуальним планом, в залежності від його підготовки, часу та інших умов.

План самостійної роботи студентів на семестр включає щотижневі завдання, успішність виконання і захисту кожного з яких оцінюється викладачем. При цьому самостійна робота студентів розглядається як обов'язкова частина оволодіння змістом кожного навчального модуля.

Цілі самостійної роботи з конкретної дисципліни визначаються кожним викладачем по-своєму: формування певних умінь (навчальних, предметних, професійних); оволодіння новим змістом (на різних рівнях – знайомство, осмислення і застосування); систематизація знань, встановлення зв'язків між знаннями з різних областей тощо.

При цьому студентам повинна забезпечуватися можливість повноцінної самостійної роботи з освоєння дисципліни в семестрі з використанням сучасних інформаційних технологій і методичних посібників різного типу, в тому числі в електронній формі.

Студента з першого тижня вивчення слід ознайомити з дидактичними одиницями дисципліни, переліком і обсягом самостійно досліджуваного навчально-програмного матеріалу, а також системою бальної оцінки і підсумкового тесту, іспиту (заліку) з даної дисципліни.

Організація самостійної роботи студентів під керівництвом викладача є одним з найбільш ефективних напрямків в навчальному процесі, що розвиває самостійну творчу діяльність, виключно сильно стимулюючи придбання і закріплення знань. Самостійна робота студентів набуває особливої актуальності при вивченні спеціальних дисциплін, оскільки стимулює студентів до роботи з необхідною літературою, виробляє навички прийняття рішень.